

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Александър Маринов

Член на научно жури в конкурс

за придобиване на образователната и научна степен ”доктор”,
определено със заповед на Ректора № 38-250 от 16.05.2023 г.

Научна област: 3. Социални, стопански и правни науки,

Професионално направление: 3.3. Политически науки (Публична
администрация)

Философски факултет, Катедра „Публична администрация”,
Софийски Университет „Св. Кл. Охридски“

Дисертационен труд на тема

„КАТАЛИТИЧНАТА РОЛЯ НА ЛИДЕРА: ИЗСЛЕДВАНЕ В ПУБЛИЧНИЯ И ЧАСТНИЯ СЕКТОР“

Дисертант: **Николаос Павлидис**

Научен ръководител: **доц. Албена Танева**

1. Общи данни по процедурата

Дисертационният труд „Каталитичната роля на лидера: изследване в публичния и частния сектор“ е обсъден и предложен за публична защита на заседание на съвета на катедра „Публична администрация” на 24 април 2023 г.

Представен е проект за дисертационен труд с обем 196 стандартни страници (заедно с таблиците в трета глава) и библиография и приложение). В структурно отношение е разделена на две части - теоретична (включваща три глави) и емпирична (включваща две глави). Научният апарат съдържа 300 източника на английски и

гръцки език. Източниците са разнообразни и актуални, библиографията е пълноценно приложена. Място в цитираната научна литература заемат публикации на релевантни за темата български автори.

Дисертационният труд в представения вид покрива формалните и съдържателните изисквания на действащите нормативни документи - ЗРАСРБ, както и Правилника за неговото прилагане и документите на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

2. Обща оценка на дисертационния труд

Цялостната оценка на предлагания дисертационен труд води до извода за задълбочен научен интерес, развита методологическа култура и всестранна подготовка на дисертанта в дадената специфична научна област.

Темата несъмнено е дисертабилна, тъй като е открита и съдържа множество предизвикателства. Актуалността на проблематиката е особено ясно открояна, тъй като по-доброто емпирично познаване и теоретично осмисляне на съвременните лидерски процеси, в частност – в контекста на сравнението между публичния и частния сектор, могат да очертаят важни насоки за разбиране на възприятията и нагласите на персонала. Особено актуално е третирането на ключовата роля на емоционалната интелигентност на лидерите за удовлетвореността на заетите и поощряването на професионалното им развитие.

Дисертантът много добре познава и осмисля концептуално проблемите на историята, основните принципи и съвременните промени на лидерството и ги интерпретира в контекста на концепцията за каталитичното лидерство. Според мен, трудът съдържа оригинален научен принос и създава полезни перспективи за по-нататъшното развитие на изследванията в даденото направление.

Разработката преследва изпълнението на *две основни цели*, дефинирани от докторанта така: „първо, да се изследват нагласите и възприятията на публичните и частните служители по отношение на насърчаването им от управлението и ръководството, което се прилага към организацията, за която работят, и тяхното последващо удовлетворение или неудовлетворение, и второ, да се посочи и да се подчертае важността на емоционалната интелигентност в лидера и нейната връзка с променливите на удовлетворението от работата и мотивацията, които са необходими за съществуването на положителна работна среда и повишаването на ефективността на

служителите”. За реализация на целта е разработена система от осем конкретни изследователски задачи (подцели). Предложена е *многокомпонентна изследователска хипотеза*, проверена чрез отговорите на редица изследователски въпроси, като: до каква степен служителите в публичния и частния сектор са ефективно мотивирани от своя лидер; каква е връзката между служителите и техния ръководител преди и след прилагането на обучителните интервенции от изследователя с лидерите; кой е ефективен лидер за служителите в публичния и частния сектор; какви са разликите между лидер с формална квалификация и лидер с емоционална интелигентност и др. Дефинирани са използваните методи; компетентно са използвани широк кръг първични и вторични източници на факти и данни. Централна роля в работата имат собствените емпирични изследвания на дисертанта.

Коректно е обоснована новостта и приложимостта на научните резултати, а като цяло съществено достойнство на дисертацията е нейната практико-приложна ориентация. Общото впечатление от структурата на дисертационния труд на Николаос Павлидис очертава изградена теоретико-методологическа култура, самостоятелно изследователско мислене и уверена работа над текста. Сполучливо - методологически коректно, но и творчески - са приложени пространни исторически извори и теоретични постановки на утвърдени автори.

Авторефератът е разработен съгласно нормативните изисквания и съдържа основните проблеми и пътищата за тяхното решаване, посочени в дисертационния труд. Той дава необходимата представа за научната стойност и практическата приложимост на постигнатите резултати от докторанта. Самооценката на приносите е адекватна.

Бих конкретизирал оценките си за **достойнствата на дисертацията** в следните четири пункта.

Първо, изборът на темата. Темата несъмнено е дисертабилна, тъй като е открита и съдържа множество предизвикателства, а от друга страна е сравнително слабо разработена, особено в контекста на сравнението на лидерската ефективност в публичния и частния сектор. Актуалността на проблематиката е особено ясно открояна, тъй като поради икономическата и социалната криза служителите често се чувстват несигурни, неудовлетворени и недостатъчно мотивирани. Поради това особено важен въпрос е каква подкрепа биха могли да получат в тази ситуация от лидерите.

Второ, формулирането и верифицирането на изследователската хипотеза. На базата на възприетата и успешно реализирана изследователска стратегия Николаос

Павлидис стига до поредица от добре аргументирани и практически значими изводи и препоръки.

Трето, изграждането на **много добре концептуализиран теоретичен модел на анализ**, синтезиращ разнообразни и дори понякога противоречиви елементи на изследванията на лидерството.

Четвърто, практико-приложната ориентация на труда. Резултатите от изследването могат съществено да подпомогнат висшите ръководители на организациите както в публичния, така и в частния сектор. Николаос Павлидис се е справил много добре с това предизвикателство, като стъпва главно на свой собствен, ценен прочит на събраните данни и факти. В това отношение, според мен, трудът има безспорен приносен характер и създава полезни перспективи за по-нататъшното развитие на изследванията в даденото направление.

3. Научни и приложни приноси

Научните приноси на дисертационния труд на Николаос Павлидис са в съответствие с предмета и хипотезите на изследването и са ориентирани главно към изследователското развитие и приложно-практичната страна на динамиката на държавността в хетерогенните европейски и особено балкански общества.

Приносите, според мен, могат да бъдат систематизирани в *четири основни пункта*:

Първо. Разработването и успешното прилагане на системен подход към ключовите характеристики на трансформационното, трансакционното и т.нар. автентично лидерство, в тяхната взаимовръзка с социалните измерения на емоционалната интелигентност.

Второ. Конструирането на цялостен модел, подкрепящ позитивната реакция към голямото двойно предизвикателство пред фирмите и организациите – едновременно да се хармонизират потребностите на служителите с целите на организацията и същевременно да бъдат чути, разбрани и уважавани техните гледни точки и преживявания.

Трето. Приложимостта на изследователския подход и получените резултати в разнообразни условия. Въпреки обстоятелството, че емпиричното изследване е фокусирано върху специфична проблематика в конкретно географско и социално пространство, работата предлага възможности за неговото мултиплициране в други

организации, региони и страни, особено с оглед на предизвикателствата пред лидерството в пост-ковид реалността.

Четвърто. Дисертационният труд може да бъде много полезен на мениджърите да осмислят и изградят демократичен ръководен стил, основан на уважението към служителите и отчитащ както особеностите на ситуацията, така и обстоятелствата на личностното им развитие. Това е предпоставка за по-висока професионална удовлетвореност, задължително условие за подобряване на производителността.

Посочените четири пункта водят до извода, че дисертацията на Николаос Павлидис съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват принос в политическите изследвания и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответните документи на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“.

4. Публикации

Николаос Павлидис посочва седем публикации (от които четири в съавторство), пряко посветени на темата на дисертационния труд. Те показват задълбоченост и последователност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта, научния му ръководител и обучаващото го звено.

5. Критични бележки и препоръки

Изтъкнатите по-горе положителни страни на дисертацията категорично доминират в общата ми оценка за нея. Имам конкретни въпроси и препоръки за по-нататъшните търсения, които изложих в хода на вътрешната защита на дисертацията. Убеден съм, че това ще спомогне за по-нататъшната еволюция на научните и практически търсения на Николаос Павлидис.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

Като имам предвид: научно-теоретичната, изследователската и приложната значимост на темата и ясно откритите достойнства и приноси на работата,

Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Николаос Павлидис образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление: 3.3. Политически науки (Публична администрация).

25.06.2023 г.

Рецензент:

проф. д-р Александър Маринов